

Ido Aka Ná Nsoro—Nomba Abuo

Ikpughe Ihe A Kpara Akpa N'Amuma: Ikowa Ozi Ndi di na Mkpughe 14 n'Akuko Millerite na Taa

Jeff Pippenger
2023-08-08

Mgbe e mezuru ilu ahụ nke ụmụagboghọ iri n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, o mere n'oge ozi nke mmuo-ozu nke abuo. Ozi nke mmuo-ozu nke abuo na-anochi anya ozi abuo di iche iche, ma n'oge ha na-ekpuchi ma n'ihe gbasara ndi a turu ozi ahụ ime ka ha nata ya. E duziri ozi nke mmuo-ozu nke abuo nye uka ndi Protestant ndi ka laghachiri na Rom wee gho ụmụnwanyi Babilon. E duziri Mkpụ Etiti Abali nye ndi Millerite na-ehi ura. E duziri ozi nke mbu n'ezu ndi Millerite, a duziri nke abuo n'ime ha. A ga-emezu nke a kpomkwem n'oge anyi.

Ihe di iche nke a ga-achoputa n'ime mmeghachi omume nke ubochi anyi bu na, na mbido Adventism, ozi nke mmuo-ozu nke abuo buru uzọ puta n'ezu ndi Millerite, ma emesia akuku nke abuo nke ozi ahụ banye n'ime ndi Millerite. N'ogwugwu Adventism, mgbe a na-emeghachi ilu ahụ ozo, otu ahukwa ka a na-emeghachi ozi nke mmuo-ozu nke abuo. A gwara anyi nke ahụ ozugbo, ugboro kariri ole na ole. Ma odidi abuo ahụ nke ozi ahụ agbanweela usoro ya n'ogwugwu. Ozi mbu na-aga Adventism, nke abukwa na-aga ndi no n'ezu Adventism. A gwara anyi na oru na ozi nke mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato na-anochi anya bu mmeghachi nke ozi nke mmuo-ozu nke abuo.

“Onye amuma ahụ na-ekwu, ‘Ahuru m mmuo-ozu ozo ka o si n'elugwe rida, nwee ike di ukwu; e wee mee ka uwa mu oku site n'ebube ya. O jiri olu siri ike tie mkpu n'ike, na-asi, Babilon ukwu adaala, adaala, o ghokwa ebe obibi nke ndi mmuo ojoo’ (Mkpughe 18:1, 2). Nke a bu otu ozi ahụ e nyere site n'aka mmuo-ozu nke abuo. Babilon adaala, ‘n'ih na o meela ka mba niile nu mmanya nke iwe nke ikwa iko ya’ (Mkpughe 14:8). Gini bu mmanya ahụ?—Ozizi ugha ya. O nyela uwa ubochi izu ike ugha n'onodu Sabat nke iwu nke ano, ma kwughachikwara ugha ahụ Setan buru uzọ gwa Iv n'Iden—anwughi anwu nke mkpuru obi n'okike ya. Otutu njehie ndi yiri nke a ka o gbasasiri n'ebe di anya na nso, ‘na-akuzi iwu mmadu ka ha buru ozizi’ (Matu 15:9).”

“Mgbe Jisos malitere ozi oha Ya, O sachapuru Ulo Nso ahụ puo n'ime mmebi nso ya nke jogburu onwe ya. N'etiti omume ikpezu nke ozi Ya bu nchacha nke abuo nke Ulo Nso ahụ. Ya mere, n'oru ikpezu nke ido uwa aka na nti, a na-eme oku abuo puru iche nye uka di iche iche. Ozi mmuo ozi nke abuo bu, ‘Babilon adawo, adawo, obodo ukwu ahụ, n'ih na o mere mba niile ka ha nu mmanya nke onuma nke ikwa iko ya’ (Mkpughe 14:8). Ma n'ime oke mkpu nke ozi mmuo ozi nke ato, a na-anu olu sitere n'elugwe ka o na-asi, ‘Putanu n'ime ya, ndi m, ka unu ghara ibu ndi sonyere na mmehie ya, ka unu ghara inara ihe otiti ya. N'ih na mmehie ya eruola n'elugwe, Chineke echetakwala ajo omume ya’ (Mkpughe 18:4, 5).”
Selected Messages, akwukwo nke 2, 118.

Ozi nke mmufo-ozu nke abuo na mmalite nke Adventism bu otu ozi ahụ dika ozi a na-anochi anya ya site n'aka mmufo-ozu nke Mkpughe iri na asato, ma n'ime ido aka na nti ahụ, e nwere olu abuo na-ekwusa ozi. A na-ekwusa olu mbu mgbe e ji ebube ya mee ka uwa nwuputa ihè, ma n'amaokwu nke anọ Jon nuru olu ozo ka o na-asị, "Si n'ime ya puta."

N'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, oku ipu na Babilon bjara mbu, ozi e zigakwara ndi Millerite bjakwa nke abuo. N'ime Mkpughe iri na asato, o bu olu nke abuo, ma o bu ozi nke abuo, ka e ji agwa ndi no n'ezu Adventism okwu. Yana nkwuputa ahụ na e nwere "oku abuo di iche e mere nye uka di iche iche," anyi na-ahukwa na ugboro abuo Kraist sachara ulo nsọ ahụ (na mmalite na na njedebe nke ozi Ya) bukwa ihe atụ nke mmalite na njedebe nke Adventism.

Mmalite nke Okpukperechi Adventist gosiputara ime ka ndi oru di ocha, nke nyere aka n'iwu ntoala ahụ e ji William Miller guzosie ike. E mechara ntoala ahụ n'ogwugwu ozi nke mmufo ozi nke abuo, n'ihu na site n'mbata nke mmufo ozi nke ato n'ubochi Oktoba 22, 1844, e mere ka eziokwu ndi mejuputara ntoala nke Okpukperechi Adventist diri mfe igkota nye ndi di njikere inu.

Oru nke iwulite ntoala ahụ kwusiri n'elu ugwu akuko ihe mere eme nke mmufo-ozu nke abuo, mgbe "a kporo uka di iche iche oku abuo puru iche." Oku nke mbu bu n'ezu ndi Millerite, nke abukwa bu maka ndi Millerite. Ma mmalite ozo nke na-adako na mmalite nke Adventism bu oru ozi Kraist mgbe O sachara ulo nsọ Ya nke mbu. Ihe atụ amuma nke ulo nsọ a na-asacha na-akara nsacha na mmalite na na njedebe nke oru ozi Ya, nke n'aka nke ya na-anochitekwa anya nsacha nke Adventism na mmalite ya na na njedebe ya. Nsacha abuo Kraist sachara ulo nsọ Ya na-adako na mmalite na njedebe nke Adventism, ma ozi Ya bu naani nye ndi ogbugba ndu Ya, ndi no n'usoro nke ikewa onwe ha na Chineke ruo mgbe ebighi ebi.

Mbido nke Adventizim wetara ozi na-ekwusa mmeghe nke ikpe, ma njedebe nke Adventizim na-ekwusa njedebe nke ikpe ahụ. Jisọs sachara ulo nsọ ahụ na mbu, ma baara ndi Juu mba n'ihu ime ka ulo Ya buru ogba ndi ohi; ma nsacha nke abuo nke ulo nsọ ahụ bu "n'etiti omume ikpeazu nke ozi Ya." N'ogwugwu nke ozi Ya, O gwakwaghị ndi Juu na ha emewo ulo Nna Ya ka o buru ogba ndi ohi; kama, O wee gwa ha na a "hapuru ha ulo ha ka o buru ebe togboro n'efu."

"Ka o digodi, ndi na-efe ofufe sitere n'agburu niile na-achọ ulo nsọ ahụ e doro nsọ nye ofufe Chineke. N'icha olaedo na nkume di oké onu ahia, o bu ihe nlere anya nke ima mma na idi ebube. Ma a hughizi Jehova n'ulo eze ahụ mara mma. Izrel dika mba alaghachila n'ebe Chineke no site n'igba alukwaghim n'etiti ya na Ya. Mgbe Kraist, n'akuko ngwucha ozi Ya n'upa, lere n'ime ulo nsọ ahụ anya maka oge ikpeazu, O siri, 'Lee, a hapuru unu ulo unu n'efu, burukwa ebe togboro n'efu.' Matiu 23:38. Ruo mgbe ahụ O na-akpo ulo nsọ ahụ ulo Nna Ya; ma mgbe Okpara Chineke si n'ime mgbidi ndi ahụ puo, e wepuru onuno Chineke ruo mgbe ebighi ebi n'ulo nsọ ahụ e wuru maka ebube Ya." Acts of the Apostles, 145.

Ulo nsọ O sachara na mmalite bu ulo nsọ di iche na nke O sachara na njedebe. Ulo nsọ mbu bu ulo nke Nna Ya, ma ulo nsọ nke abuo bu ulo nke ndi Juu. Onyenwe anyi banyere n'ogbugba-ndu na Adventism na mmalite, ndi Adventist wee buru ndi nchujà n'ulo nsọ Ya. N'ogwugwu Adventism, ha agaghizi abu ndi nchujà ozo, a ga-emekwa ka ulo ha buru ihe togboro n'efu.

Mmuo-ozu nke abuo na-anochi anya ozi abuo. Nke a bu otu n'ime ihe mere e ji gosi ozi ahụ dika Babilon na-ada ugboro abuo. Nke a abughị isi ihe kpatara nkwputa ugboro abuo a na-ekwughachi banyere odida Babilon, ma o bu otu n'ime ihe kpatara ya. Olee otu o si buru ozi abuo?

Mmuo-ozu nke abuo bjara dika nzaghachi nye iju ozi nke mmuo-ozu mbu. Mgbe amuma ahụ dara, nke kporo afo 1843 dika njedebe nke amuma ubochi-afo 2300 ahụ, uka Protestant jiri ozi ezighi ezi ahụ ju ozi Miller. Ozi Miller bu ozi nke mmuo-ozu mbu. N'oge a juru ya, uka Protestant ndi ahụ, ndi buworo uka Chineke n'ozara ihe kariji afo 1260, a juru ha, ha wee ghoo ada Babilon. N'oge ahụ ka mmuo-ozu nke abuo bjara na ozi ya.

E nwere ufodu isi ihe di nnoo mkpa metutara akuku di iche iche nke akuko ihe mere eme a anyi na-atule. E nwere opekata mpe otu isi ihe a ga-emepe nwayoo nwayoo, n'ihu na o na-enyere n'ezie aka n'ighota ozi nke Mkpughe nke Jisos Kraist nke a na-emege akara ya ugbo a. N'ihu nke a, ana m etinye otu akuku Akwukwo di nnoo mkpa banyere akuko ihe mere eme ahụ. O bu isi abuo ka m na-ezo aka na ha, ma e nwekwara isi nke ato di mkpa n'etiti isi abuo ahụ. Anaghi m etinye nke a ugbo a ka m wee gbochie oke ihe anyi na-atule.

Riba ama mmuo-ozu a na-agwa okwu ka i na-agu ya n'uzo dum, choo usoro ule na-aga n'ihu, hukwa na n'akuku mbu e kwuru na agwa amuma nke mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato bukwa agwa nke mmuo-ozu mbu. Riba ama na ikpogide otu n'ime ozi ndi ahụ n'obe bu ikpogide Kraist n'obe, ma ribakwa ama na e gosiri mmuo-ozu ato ahụ niile di ka otu mmuo-ozu n'otu n'otu, ma ozi Mkpue Etiti Abali bu igwe mmadu nke ndi mmuo-ozu.

“E gosiiri m mmasi nke eluigwe niile nwere n'oru ahụ nke na-aga n'ihu n'elu uwa. Jisos nyere otu mmuo-ozu siri ike ma di ike iwu ka o ridata ma doo ndi bi n'uwa aka na nti ka ha kwadebe onwe ha maka obibia ya nke ugboro abuo. Ahuru m mmuo-ozu ahụ di ike ka o hapu onuno Jisos n'eluigwe. N'ihu ya ka ihe na-enwu nke ukwu ma di ebube gara. A gwara m na ozi ya bu ime ka uwa nwuo site n'ebube ya, na ido mmadu aka na nti banyere iwe Chineke nke na-abia. Otutu mmadu natara ihe ahụ. Ufodu yiri ka ha di nnoo n'idi nsu, ebe ndi ozo juputara n'onu ma buru ndi a kpaliri n'obi nke ukwu. A wusara ihe ahụ n'elu mmadu niile, ma ufodu bjara naani n'okpuru mmetuta nke ihe ahụ, ma ha anabataghi ya site n'obi ha niile. Ma ndi niile natara ya, chighariri ihu ha elu n'ebe eluigwe di, wee too Chineke. Otutu juputara n'iwe di ukwu. Ndi ozi na ndi mmadu jikotara onwe ha na ndi ruru aru, ma guzosie ike iguzogide ihe nke mmuo-ozu ahụ di ike wusara. Ma ndi niile natara ya, kewapuru onwe ha n'uwa, ma jikotara onwe ha onu nke oma.”

“Setan na ndi mmuo ozi ya nogidere n'oru nke ukwu, na-achoo idota uche nke ndi niile ha puru ime ka ha puo n'ihè ahụ. A hapuru igwe ahụ juru ya n'ochichiri. Ahuru m mmuo ozi ahụ ka o ji mmasi kasi omimi na-elekota ndi na-ekwuputa na ha bu ndi Chineke, ka o deko agwa ha meputara, mgbe e webatara ha ozi ahụ nke sitere n'eluigwe. Ma dika otutu n'ime ndi kwuputara na ha huru Jisos n'anya si nleda anya, ikwa emo, na ikpasi chigharia puo n'ozu nke eluigwe ahụ, otu mmuo ozi, nke nwere mpiakota akpukpo akwukwo n'aka ya, dere akuko ihere ahụ. Eluigwe nile juputara n'iwe n'ihu na ndi na-ekwuputa na ha na-eso Jisos leliri ya.”

“Ahuru m nkuda-mmuo nke ndi tukwasiri obi. Ha ahughi Onyenwe ha n'oge ahụ a turu anya ya. O bu nzube Chineke izochi odinihu, ma weta ndi Ya ruo n'oke mkpebi. E wezuga oge a,

orụ ahụ Chineke zubere agaghị emezu. Setan nọ na-eduga uche nke ọtụtụ mmadụ nke ukwuu ka ọ gafee n'ihu n'ọdịnihu. Oge a kposara maka ọbịbịa Kraịst aghaghị ime ka uche chọọ n'eziokwukwe nkwaadebe dị ugbo a. Mgbe oge ahụ gafere, ndị ahụ na-anatabeghị ihè nke ọma nke mmụọ-ozị ahụ sonyeere ndị leghaara ozi nke eluigwe anya, ha wee were ikwa emo megide ndị ahụ dara mba. Ahurụ m ndị mmụọ-ozị n'eluigwe ka ha na Jisọs na-azụ echiche. Ha ahụla ọnọdụ nke ndị na-ekwuputa na ha bụ ndị na-eso ụzọ Kraịst. Igafe nke oge a kapiri ọnu nwalere ha ma gosiputa ha, e wee tụọ ọtụtụ nke ukwuu n'akpirikpa ma hụ na ha ezughị ezu. Ha niile jiri olu dị ukwuu kwuputa na ha bụ Ndị Kraịst, ma ha adaala n'iso Kraịst n'ihe fọrọ nke nta ka ọ buru n'uzọ niile. Setan n'iriri ọnu n'ọnọdụ nke ndị na-ekwuputa na ha bụ ndị na-eso ụzọ Kraịst. O jidere ha n'onyà ya. O duru ọtụtụ n'ime ha ka ha hapu ụzọ kwu ọtọ, ha nọkwa na-anwa irigo eluigwe n'uzọ ọzọ. Ndị mmụọ-ozị huru ndị di ọcha, ndị di ncha, na ndị nsọ, ka ha niile gwakotara ọnu na ndị mmehie nọ na Zayon, na ndị ihu abụọ huru ụwa n'anya. Ha echerela ndị huru Jisọs n'eziokwu n'anya nche; ma ndị ruru aru nọ na-emetuta ndị nsọ.”

“Ndị obi ha na-enwu n'ochicho, n'agụ siri ike ihu Jisọs, bụ ndị ụmụne ha nke na-ekwuputa okwukwe machibidoro ikwu banyere ọbịbịa ya. Ndị mmụọ ozi lere ihe ahụ dum anya, wee nwee omiiko n'ebe ndị fọdurụ nọ, bụ ndị huru ngosiputa Jisọs n'anya. E nyere mmụọ ozi ọzọ di ike iwu ka ọ rituo n'ụwa. Jisọs tinyere akwukwo e dere ede n'aka ya, ma ka ọ na-abia n'ụwa, o tiri mkpu, Babilon adaala! adaala! Mgbe ahụ, ahurụ m ndị ahụ dara mba ọzọ ka ha malitekwa inwe ihu ọnu, ma welie anya ha eluigwe, na-ele ọbịbịa Onyenwe ha anya n'okwukwe na n'olileanya. Ma ọtụtụ di ka ha nọgidere n'ọnọdụ nzuzu, di ka a ga-asị na ha na-arahu ụra; ma enwere m ike ihu akara nke iru uju miri emi n'ihu ha. Ndị ahụ dara mba huru site na Baijul na ha nọ n'oge ichere ahụ, nakwa na ha ga-eji ndidi chere mmezu nke ọhụ ahụ. Otu ihe akaebe ahụ nke duru ha ile anya Onyenwe ha na 1843, durukwa ha inwe olileanya na ya na 1844. Ahurụ m na ọtụtụ n'ime ha enweghị ume ahụ nke putara ihè n'okwukwe ha na 1843. Ndakpo olileanya ha emewokwa ka okwukwe ha daa juu. Ma ka ndị ahụ dara mba sonyere n'iti mkpu nke mmụọ ozi nke abụọ, igwè ndi agha nke eluigwe jiri mmasi kachasi omimi lelee ya, ma hukwa mmetuta ozi ahụ. Ha huru ndi bu aha Ndị Kraịst ka ha jiri ikwa emo na nleli tugharia megide ndi ahụ e meworo ka ha daa mba. Ka okwu ndi a si n'onu onye na-akwa emo daputa, Unu arigobeghi elu ka! mmuọ ozi dere ha. Mmuọ ozi ahụ kwuru, Ha na-akwa Chineke emo.”

“E duuru m azu n'itughari Eliaa. Uwe-nsọ ya dakwasiri Elaisha, umuaka ojoo (ma ọ bụ ndi ntorobia) wee soro ya, na-akwa ya emo, na-eti mkpu, Rigoro, gi isi-nkwocha! Rigoro, gi isi-nkwocha! Ha kwara Chineke emo, wee nata ntaramahuhu ha n'ebe ahụ. Ha mutara ya n'aka ndi muru ha. Ma ndi ahụ nyiri ma kwara emo n'echiche banyere irigo elu nke ndi nsọ, a ga-eji ihe otiti nile nke Chineke leta ha, ha ga-aghatakwa na ọ bughị obere ihe igwu egwu na Ya.”

“Jizos nyere ndi mmuọ ozi ndi ozo iwu ka ha fegharia ngwa ngwa iji mee ka okwukwe na-adalata adalata nke ndi Ya dighachi ndu ma sie ike, ma kwadebe ha ka ha ghota ozi nke mmuọ ozi nke abuo, na nke mmeghari di mkpa nke a ga-eme n'oge na-adighi anya n'eluigwe. Ahurū m ndi mmuọ ozi ndi a ka ha natara ike na ihè di ukwuu n'aka Jizos, wee fegharia ngwa ngwa bia n'ụwa imezu ozi e nyere ha, iji nyere mmuọ ozi nke abuo aka n'oru ya. Ihè di ukwuu nwukwasiri ndi nke Chineke ka ndi mmuọ ozi ahụ na-eti mkpu, Lee, Nwoke Olulu Na-abia, putanu izute Ya. Mgbe ahụ, ahurū m ndi ahụ nwere nkuda mmuọ ka ha biliri, ma n'idi n'otu na mmuọ ozi nke abuo, kwusaa, Lee, Nwoke Olulu Na-abia, putanu izute Ya. Ihè ahụ sitere n'aka

ndi mmuṣo ozi ahụ wakporo ọchịchiri n'ebe niile. Setan na ndi mmuṣo ozi ya gbaliri igbochi ka ihè a gbasaa ma mezuo nzube e ji ya. Ha lṣoro ndi mmuṣo ozi nke Chineke ọgụ, ma gwa ha na Chineke aghogbuola ndi mmadu, nakwa na n'ihè na ike ha nile, ha agaghị enwe ike ime ka ndi mmadu kwee na Jizos na-abia. Ndi mmuṣo ozi nke Chineke gara n'ihu n'oru ha, n'agbanyeghi na Setan gbalisiri ike igbachie uzọ ahụ, ma dopu uche ndi mmadu n'ihè ahụ. Ndi natara ya di ka ndi nwere nnukwu onu. Ha tiri anya ha elu n'eluigwe, ma chosie ike maka mputa Jizos. Ufodu no n'oke nhujuanya, na-akwa akwa ma na-ekpe ekpere. O yiri ka anya ha dikwasiri onwe ha, ha ekweghikwa anwa ile elu.”

“Ihè di oké onu ahia sitere n'eluigwe kewapuru ọchịchiri n'ebe ha no, anya ha kwa, ndi e dobere n'ime nkuda mmuṣo n'ebe onwe ha no, tughariri elu, ebe e gosiputara ekele na onu nso n'ihu ha nile. Jizos na ndi agha mmuṣo ozi niile lere ndi ahụ kwesiri ntukwasị obi, ndi na-eche nche, anya oma.”

“Ndi juru ma megide ihè nke ozi mmuṣo-ozi mbu ahụ tufuru ihè nke nke abuo, a pughikwa ime ka ha rite uru site n'ike na ebube sooro ozi ahụ, Lee, Nwoke Akwukwo Nso na-abia. Jizos si n'ebe ha no tugharia n'ihu iwe. Ha elelawo ya anya ma ju ya. Ndi natara ozi ahụ kpuchiri n'igwe ojii nke ebube. Ha chere, na-ekiri, na-ekpekwa ekpere ka ha mara uche Chineke. Ha turu egwu nke ukwu imejo ya. Ahuru m Setan na ndi mmuṣo-ozi ya ka ha na-achọ imechi ihè nso a n'ebe ndi Chineke no; ma zolang ndi na-eche ahụ na-elekota ihè ahụ, na-eme ka anya ha si n'ụwa welie gaa n'ebe Jizos no, Setan enweghi ike obula inapu ha ihè a di oké onu ahia. Ozi e nyere site n'eluigwe kpasuru Setan na ndi mmuṣo-ozi ya iwe, ndi ahukwa na-ekwu na ha huru Jizos n'anya, ma na-eleda obibia ya anya, kpariri ma kwutoo ndi ahụ kwesiri ntukwasị obi, ndi na-atukwasị obi. Ma mmuṣo-ozi dere akara mkpari o bula, nleghara anya o bula, mmegbu o bula ha natara n'aka umunne ha ndi na-ekwu na ha bu ndi ha na ha kwere. Otutu nke ukwu weliri olu ha tie mkpu, Lee, Nwoke Akwukwo Nso na-abia, ma hapu umunne ha ndi na-ahughi ihuputa Jizos n'anya, na ndi na-agaghị ekwe ka ha biri n'itu uche n'obibia ya nke abuo. Ahuru m Jizos ka o tughariri ihu ya puo n'ebe ndi juru ma lelita obibia ya no, mgbe ahụ o gwara ndi mmuṣo-ozi ka ha duru ndi ya puta n'etiti ndi na-adighi ocha, ka e wee ghara imeru ha. Ndi ahụ rubere ozi ndi ahụ isi putara ihè dika ndi nwere onwe ha ma di n'otu. Ihè di nso ma di ebube miri ami n'elu ha. Ha juru ụwa, dokpuru ihunanya ha n'ebe o no puo, ma chuo aja ihe masiri ha n'ụwa. Ha hapuru aku ha nke ụwa, ile anya ha juputara n'echiekwa e duziri ya n'eluigwe, na-atu anya ihu Onye Nzoputa ha ha huru n'anya. Onu di nso, dikwa nso, na-enwu n'ihu ha, ma na-egosi udo na onu nke na-achi n'ime ha. Jizos gwara ndi mmuṣo-ozi ya ka ha gaa mee ka ha sie ike, n'ihè na oge onwunwa ha na-abia nso. Ahuru m na a nwaleghị ndi a na-eche ka a ga-esi nwalee ha. Ha enwebeghi onwe ha puo n'ihè njehie. Ahukwara m ebere na idi mma nke Chineke n'iziga ido aka na nti nye ndi bi n'ụwa, na ozi ugboro ugboro iji bulie ha ruo n'otu oge a kapiri onu, iji duru ha n'inyocha onwe ha nke oma, ka ha wee yipu njehie ndi e si n'aka ndi mba ozọ na ndi Papist nyefee. Site n'ozu ndi a Chineke na-eweputa ndi ya n'ebe o puru iru oru maka ha n'ike ka ukwu, na ebe ha puru idebe iwu ya niile...”

“Di ka ozi nke Jizos na-eje biri n'Ebe Nso, o gafekwara banye n'Ebe Kachasi Nso, guzo n'ihu igbe ahụ nke nwere iwu Chineke, o zipuru mmuṣo-ozi ozọ di ike n'ụwa ya na ozi nke ato. O tinyere akwukwo akpukpo anu n'aka mmuṣo-ozi ahụ, ma ka o na-aridata n'ụwa n'ebube na n'ike, o kposara ido aka na nti di egwu, iyi egwu kachasi njo e weturula mmadu. E mere ozi a

ka ọ mee ka ụmụ Chineke nọrọ na nche, ma gosi ha oge ọnwụnwa na ahụhụ nke dị n'ihu ha. Mmụọ-ozị ahụ kwuru, A ga-ebute ha n'ọgụ dị nnọọ nso megide anụ ọhịa ahụ na onyinyo ya. Naanị olileanya ha nke ndụ ebighị ebi bụ ka ha nọgide na-eguzosi ike. Ọ bụ ezie na ndụ ha nọ n'ihe ize ndụ, ha aghaghị ijidesi eziokwu ahụ ike. Mmụọ-ozị nke atọ ji okwu ndị a mechie ozi ya, N'ebe a ka ndidi nke ndị nsọ dij; n'ebe a ka ndị na-edebe iwu Chineke na okwukwe Jisọs nọ. Ka ọ na-ekwughachi okwu ndị a, o tūrụ aka n'Ụlọ Nsọ nke eluigwe. Uche ndị niile nabatara ozi a ka a na-eduga n'Ebe Kachasị Nsọ ebe Jisọs guzo n'ihu igbe ahụ, na-eme arịrịọ ikpeazụ ya maka ndị niile ebere ka na-egbu oge n'ebe ha nọ, nakwa maka ndị mebiri iwu Chineke n'amaghị ama. E ji e jiri ọbara mgbaghara a mee maka ndị ezi omume nwurụ anwụ, nakwa maka ndị ezi omume dij ndụ. Jisọs na-emere mmehie ndị ahụ nwurụ anwụ, ndị na-anataghị ihè banyere iwu Chineke, ndị mehiera n'amaghị ama, mkpuchi mmehie.”

“Mgbe Jisọs meghere ụzọ nke Ebe Nsọ Kachasị Nsọ, a hūrụ ihè nke ụbọchị izu ike, a ga-anwaleekwa ma nwalee ndị nke Chineke, dika Chineke nwara ụmụ Izrel n'oge ochie, ihu ma ha ga-edebe iwu Ya. Ahūrụ m mmụọ ozi nke atọ ka ọ na-atụ aka n'elu, na-egosi ndị ahụ dara mba ụzọ nke na-eduga n'Ebe Kachasị Nsọ nke Ụlọ Nsọ eluigwe. Site n'okwukwe ha soro Jisọs banye n'Ebe Nsọ Kachasị Nsọ. Ha ahutakwala Jisọs ọzọ, ọhụ na olileanya ebilitewokwa ọzọ n'ime ha. Ahūrụ m ha ka ha na-eleghachi azụ, na-enyocha ihe gara aga, site n'ikwusa ọbịbịa nke abụọ nke Jisọs, gaa n'ihu n'ime njem ha ruo n'igafe oge ahụ n'afọ 1844. Ha hūrụ ka a kowara ndakpọ olileanya ha, ọhụ na ntụkwasi obi wee meekwa ka ha dirị ndụ ọzọ. Mmụọ ozi nke atọ emewokwa ka ihè mubaa n'ihe gara aga, nke ugbu a, na nke ga-abia, ha makwa na Chineke eduwo ha n'eziokwu site n'ndụ amamihe omimi Ya.”

“E gosiri m na ndị fọdurunụ soro Jisọs banye n'Ebe Kachasị Nsọ, ha hūkwara igbe ọgbugba ndụ, na ebe ebere, mma-ebube ha wee dọta ha n'obi. Jisọs weliri mkpuchi nke igbe ahụ, ma lee! mbadamba nkume ndị ahụ, e dere iwu iri ahụ n'elu ha. Ha na-agbaso okwu ndụ ndị ahụ; ma ha alaghachi azụ n'ima jijiji mgbe ha hūrụ iwu nke anọ ka ọ dij ndụ n'etiti iwu nsọ iri ahụ, ebe ihè ka nchaputa na-enwu n'elu ya karịa n'elu itoolu ndị ọzọ, aureole ebube dikwa ya gburugburu. Ha ahughị ihe ọ bula n'ebe ahụ nke na-eme ka ha mara na e kpochapurụ ụbọchị izu ike ahụ, ma ọ bụ gbanwee ya ka ọ burụ ụbọchị mbụ nke izu. Ọ na-agụ dika o siri dij mgbe ọhụ Chineke kwuru ya n'idij ukwu dij nsọ na nke na-atụ egwu n'elu ugwu ahụ, mgbe amumà na-enwu, égbè eluigwe na-agbaghari, nakwa mgbe e ji mkpisi aka ya dij nsọ dee ya n'elu mbadamba nkume ahụ. Ụbọchị isii ka i ga-adogbu onwe gi n'orụ, mee kwa orụ gi niile; ma ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izu ike nke Onyenwe anyi Chineke gi. O juru ha anya ka ha na-ele nlekota e jiri chekwaa iwu iri ahụ anya. Ha hūrụ na e debere ha n'akukụ Jehova, ka nsọ ya na-ekpuchi ha ma na-echebe ha. Ha hūrụ na ha azọputala iwu nke anọ nke dekalọgụ n'okpuru ukwụ, na ha edobela ụbọchị ndị mba ọzọ na ndị papist nyefere, kama ụbọchị Jehova doro nsọ. Ha wedara onwe ha ala n'ihu Chineke, ma ruo uju n'ihie mmehie ha gara aga.”

“Ahūrụ m ka isi-utaba ahụ dij n'ime ihe-isi-isi ahụ na-ese anwurụ ka Jisọs na-achuputa nkwuputa mmehie ha na ekpere ha n'ihu Nna ya. Ka ọ na-arigo, ihè na-enwu nke ukwu zuru ike n'elu Jisọs, nakwa n'elu oche ebere ahụ; ndị ahụ ji obi ike kpee ekpere, bụ ndị nọ n'ogbaaghara n'ihie na ha achoputala onwe ha na ha bụ ndị na-emebi iwu Chineke, ka a goziri, ma ihu ha wee mụnye site n'olileanya na ọhụ. Ha sonyere n'orụ nke mmụọ-ozị nke atọ ahụ, bulie olu ha elu ma kposaa idọ aka ná ntị ahụ dij nsọ. Ma n'uzọ mbụ, ọ bụ mmadụ ole na ole

natarara ozi ahụ; ma ha gara n'ihu jiri ume na ike kposaa ido aka na nti ahụ. Mgbe ahụ, ahuru m otutu ndi nabatarara ozi nke mmuo-ozi nke ato ahụ, jikotakwa olu ha na nke ndi ahụ buru uzo kposaa ido aka na nti ahụ, ha wee bulie Chineke elu ma mee ka idi ukwu ya puta ihè site n'idebe Ubochi Ezumike Ya nke O doro nsò."

"Otutu ndi nabatarara ozi nke ato enwebeghi ahumahụ n'ozi abuo mbu ahụ. Setan ghotara nke a, anya ojo ya dikwa n'ebe ha no ka o wee kwatuo ha; ma mmuo ozi nke ato no na-atu ha aka n'Ebe Kasi Nso, ndi ahụ kwa nwere ahumahụ n'ozi ndi gara aga no na-egosi ha uzo gaa n'Ulo Nso nke eluigwe. Otutu huru agbu zuru oke nke eziokwu di n'ozi ndi mmuo ozi ahụ, werekwa onu nabata ya. Ha nabatarara ha n'usoro ha, site n'okwukwe soro Jisos banye n'Ulo Nso nke eluigwe. E gosiri m ozi ndi a dika arilika iji jide ahụ ahụ. Ma dika ndi n'otu n'otu na-anabata ma na-aghota ha, a na-echebe ha puo n'otutu aghugho di iche iche nke Setan."

"Mgbe nnukwu ndakpo olileanya nke 1844 gasiri, Setan na ndi mmuo ozi ya nsoi ike n'oru itinye onya iji mee ka okwukwe nke ahụ ahụ daa mbà. O na-emetuta uche ndi mmadu n'otu n'otu bu ndi nwere ahumahụ onwe ha n'ihe ndi a. Ha nwere odidi nke idi umeala n'obi. Ha gbanwere ozi nke mbu na nke abuo, ma tuo aka n'odinihu maka mmezu ha, ebe ndi ozo turu aka n'azu nke ukwu n'oge gara aga, na-ekwuputa na e mezuola ha n'ebe ahụ. Ndi a no na-adopu uche ndi na-enweghi ahumahụ, ma na-eme ka okwukwe ha daa mbà. Ufodu no na-enyocha Bible iji nwaa iwulite okwukwe nke aka ha, nke nooro onwe ya puo n'ahụ ahụ. Setan nuriri onu n'ihe a niile; n'ihia na o maara na ndi ahụ tohapuru onwe ha n'aka arilika, o puru imetuta ha site n'ufodu njehie di iche iche ma fee ha ifufe nke ozizi ebe a na ebe ahụ. Otutu n'ime ndi bubu ndi ndu n'ozi mbu na nke abuo gonariri ha, nkewa na igbasakwa no n'ahụ ahụ dum. Mgbe ahụ, ahuru m Wm. Miller. O di ka onye mgbagwoju anya, a kpukwaara ya ihu n'iru n'ihia mwute na nsogbu n'ihia ndi ya. O huru igwe ahụ ndi jikoro onu ma hurita ibe ha n'anya n'afò 1844 ka ha na-atufu ihunanya ha n'ebe ibe ha no, ma na-emegide ibe ha. O huru ka ha na-alaghachi azu banye n'onodu oyi, nke ndapu azu. Mwute mebiri ike ya. Ahuru m ndi isi ka ha na-ele Wm. Miller anya, na-atu ujo ka o ghara inakwere ozi nke mmuo ozi nke ato na iwu Chineke. Ma mgbe o buka o ga-adabere n'ebe ihè si n'eluigwe bia, ndi ikom ndi a ga-etinye atumatu ufodu iji dopu uche ya. Ahuru m mmetuta mmadu ka a na-aru iji debe uche ya n'ochichiri, na iji jigide mmetuta ya n'etiti ha. N'ikpeazu Wm. Miller weliri olu ya megide ihè si n'eluigwe. O mehiere site n'ighara inakwere ozi ahụ nke gaara akowa ndakpo olileanya ya nke oma n'uju, ma tukwasì ihè na ebube n'oge gara aga, nke gaara eme ka ume ya gwuru agbake, mee ka olileanya ya na-enwu gbaa, ma duru ya ka o nye Chineke otuto. Ma o dabere n'amamihe mmadu kama n'amamihe nke Chineke, ma ebe e mebiri ya n'ihia oru ike nke ukwu n'oru nke Nna-ukwu ya, nakwa n'ihia nkà, o bughì nke a ga-aju ajuju dika ndi ahụ bu ndi gbochiri ya eziokwu. Ha bu ndi nwere ibu oru, mmehie ahụ dikwa n'elu ha. O buru na Wm. Miller puru ihu ihè nke ozi nke ato, a gaara akowara ya otutu ihe ndi yiri ya ochichiri na ihe omimi. Umunna ya kwuputara ihunanya na mmasi miri emi otu ahụ n'ebe o no, o chere na o gaghi enwe ike isi n'etiti ha dopu onwe ya. Obi ya ga-adabere n'eziokwu; ma mgbe ahụ o lekwasiri umunna ya anya. Ha megidere ya. O nwere ike isi n'ebe ndi soro ya guzo n'akuku na n'ubu n'ubu n'ikwusa obibia Jisos dopu onwe ya? O chere na n'ezie ha agaghi edu ya n'uzo aghugho."

“Chineke kwere ka o bja n’okpuru ike Setan, ka onwu nwekwara ochichi n’ahu ya. O zoro ya n’ili, puo n’ebe ndi ahụ nọ bu ndi na-adopu ya mgbe niile n’ebe Chineke nọ. Mosis mehie mgbe o foro nke nta ka o banye n’ala ahụ e kwere ná nkwa. N’otu aka ahụ kwa, ahuru m na Wm. Miller mehiekwara mgbe o na-achọ ibanye n’eluigwe Kenan n’oge na-adighi anya, n’ihapu ka mmetuta ya jee megide eziokwu. Ndi ozọ duuru ya n’ihe a. Ndi ozọ ga-aza ajuju banyere ya. Ma ndi mmuo ozi na-eche uzuzu di oké onu ahia nke ohu Chineke a nche, o ga-aputakwa n’olu opi ikpeazu.”

“Ahuru m otu igwe ndi guzo nke oma, e chebekwara ha nke oma ma sie ike, ha agaghikwa enye nkwardo o bu la nye ndi ga-eme ka okwukwe ahụ e guzobeworo nke ahụ ahụ maa jijiji. Chineke lere ha anya n’uzo nkwenye. E gosiri m nzokwu ato—otu, abuo na ato—ozi nke mmuo ozi mbu, nke abuo, na nke ato. Mmuo ozi ahụ siri, Ahuhu ga-adiri onye ga-akpughari otu nkume, ma o bu mee ka otu pin maa jijiji n’ozi ndi a. Ezi nghota nke ozi ndi a di oke mkpa nye ndu. Akara aka nke mkpuru obi na-adabere n’uzo e si anabata ha. E wetarakwara m ozo n’ala site n’ozi ndi a, m wee hu otu ndi Chineke siri zuta ahumahu ha n’onu ahia di ukwu. Enwetara ya site n’otutu ahuhu na ogo siri ike. Nzokwu site n’nzokwu Chineke duru ha, ruo mgbe O tinyere ha n’elu ikpo okwu siri ike, nke a na-apughi ikwaga agwaga. Mgbe ahụ, ahuru m ndi mmadu n’otu n’otu ka ha na-abiaru nso n’ikpo okwu ahụ, tupu ha arigoro ya, ha na-enyocha ntala ya. Ufodu ji onu kpomkwem arigoro ya. Ndi ozọ malitere ichota mmejo n’otu e si to ntala ikpo okwu ahụ. Ha choro ka e mee mmezi, mgbe ahụ ikpo okwu ahụ ga-adiwanye zuru oké, ndi mmadu ga-adikwa nnoo obi utu. Ufodu siri n’ikpo okwu ahụ puo ma nyochaa ya, emesia ha chotara mmejo n’ime ya, na-ekwuputa na e tooro ya n’uzo na-ezighi ezi. Ahuru m na o foro nke nta ka ha niile guzoro ike n’elu ikpo okwu ahụ, ha wee gbaa ndi ozọ ndi si na ya puo ume ka ha kwusi mkpesa ha, n’ihi na Chineke bu onye-oru ulu okwu, ha na-alukwa ogo megide Ya. Ha koro oru ebube nke Chineke, nke duru ha n’elu ikpo okwu ahụ siri ike, ma n’idi n’otu, o foro nke nta ka ha niile weliri anya ha eluigwe, ma were oke olu nye Chineke otuto. Nke a metutara ufodu n’ime ndi ahụ mere mkpesa ma hapu ikpo okwu ahụ, ha wee jiri odidi di umeala n’obi laghachikwa arigoro ya ozọ.

“A kpo ghachiri m n’ikpasa obibia mbu nke Kraist. E zigara Jon n’mmuo na ike nke Ilaija ka o dozie uzo maka obibia Jisos. Ndi juru ama Jon eriteghi uru n’ozizi Jisos. Nguzogide ha megide ikpasa obibia mbu ya mere ka ha noro n’onodu ebe ha na-apughi inara ngwa ngwa ihe ama kachasi ike nke na-egosi na o bu Mesaya ahụ. Setan duru ndi juru ozi Jon ka ha gaa n’ihu karja, ju Jisos ma kpo gide ya n’obe. N’ime ime nke a, ha tinyere onwe ha n’onodu ebe ha na-apughi inara ngozi nke ubochi Pentikost, nke gaara akuzi ha uzo banye n’Ulo Nso nke eluigwe. Igbawa akwa mkpuchi nke ulu nso gosiri na a gaghizi anabata aja na emume ndi Juu. E tinyela nnukwu aja ahụ, e wee nabata ya, Mmuo Nso nke ridatara n’ubochi Pentikost bukwara uche ndi na-eso uzo ya site n’ulu nso nke uwa gaa n’Ulo Nso nke eluigwe, ebe Jisos ji obara nke ya banye, ma wukwasị ndi na-eso uzo ya uru nke mkpuchi mmehie ya. A hapuru ndi Juu n’ime aghughu zuru oke na ochichiri kpamkpam. Ha tufuru ihe niile ha gaara enwe banyere atumatu nzoputa ahụ, ma ka na-atukwasikwa obi n’aja na onyinye ha na-abaghi uru. Ha apughi irite uru site n’ariri Kraist n’Ebe Nso ahụ. Ulo Nso nke eluigwe anochiela nke uwa n’onodu, ma ha amaghikwa uzo ahụ e si aga n’eluigwe.”

“Ọtụtu na-ele egwu na ụjọ anya n’uzọ ndị Juu siri mee n’ebe Jisọs nọ, n’ijụ ya na n’ikpogide ya n’obe. Ma ka ha na-agụ akụkọ banyere ihere na mmegbu jọgburu onwe ya e mere ya, ha na-eche na ha hụrụ Kraịst n’anya, nakwa na ha agaghị agonahụ ya dika Pita mere, ma ọ bụ kpogide ya n’obe dika ndị Juu mere. Ma Chineke, onye ahụworo ọmịiko ha na-ekwuputa na ha nwere n’ebe Ọkpara ya nọ, anwawo ha, ma wetara n’ule ihunanya ahụ nke ha kwuru na ha nwere n’ebe Jisọs nọ.”

“Heaven nile ji mmasị nke ukwu lelee nnabata nke ozi ahụ. Ma ọtụtu ndị na-ekwu na ha hụrụ Jisọs n’anya, ndị na-akwa anya mmiri mgbe ha na-agụ akụkọ banyere obe, kama iji ọnụ nabata ozi ahụ, iwe kpaliri ha, ha wee kwaa ozi ọma nke ọbịbịa Jisọs emo, ma kwuputa na ọ bụ aghughọ. Ha ekweghị iso ndị hụrụ mputa Ya n’anya nwee mmekọrịta, kama ha kpọrọ ha asi, chụpukwa ha n’ulo ụka. Ndị juru ozi mbụ ahụ enweghị ike irite uru n’ozi nke abụọ, ha enwetaghikwa uru site n’iti mkpu etiti abali ahụ, nke e nyere iji kwadebe ha ka ha site n’okwukwe soro Jisọs banye n’Ebe Kachasi Nso nke Ulo Nso eluigwe. Ma site n’ijụ ozi abụọ mbụ ahụ, ha enweghị ike ihu ihè ọbula n’ozi nke mmuọ ozi nke atọ, nke na-egosi ụzọ na-eduba n’Ebe Kachasi Nso. Ahuru m na ụka aha naani ha, dika ndị Juu kpogidere Jisọs n’obe, akpogiderekwere ozi ndị a n’obe; ya mere ha enweghị ihe ọmuma banyere mmeghari ahụ e mere n’eluigwe, ma ọ bụ banyere ụzọ na-eduba n’Ebe Kachasi Nso, ha enweghikwa ike irite uru site n’ariri Jisọs nọ n’ebe ahụ. Dị ka ndị Juu, ndị na-achụ àjà ha na-abaghị uru, otu ahụ ka ha na-ebuli ekpere ha na-abaghị uru elu gaa n’ime ulọ nso nke Jisọs hapuru; Setan, ebe aghughọ e mere ndị na-ekwu na ha bụ ndị na-eso Kraịst na-atọ ya uto, na-ekesi ha ike n’onyà ya, na-ewerekwa àgwà nke okpukpe, ma na-eduba uche ndị a na-ekwu na ha bụ Ndị Kraịst n’ebe ọ nọ, na-eji ike ya, ihe iriba ama ya, na oru ebube ugha ya aru oru. Ufodu ka ọ na-eduhie n’otu ụzọ, ufodukwa n’uzọ ọzọ. O nwere aghughọ dị iche iche akwadoro iji metuta uche dị iche iche. Ufodu na-ele otu aghughọ anya n’egwu dị ukwu, ebe ha na-anabata nke ọzọ ngwa ngwa. Setan na-eduhiekwa ufodu site n’Igwo Mmuo. O na-abiakwa di ka mmuọ ozi nke ihè, ma gbasaa mmetuta ya n’ala ahụ niile. Ahuru m mmeghari ugha n’ebe niile. Uka di iche iche juputara n’ihuri onu, ha wee chee na Chineke na-arụ oru di itunanya n’ihi ha, ebe ọ bụ mmuọ ọzọ. O ga-apu n’anya ma hapu uwa na ụka n’onodu ka njo karja ka ọ di na mbu.”

“Ahuru m na Chineke nwere umu ya ndi ezi-okwu n’etiti ndi Adventist a na-akpo aha naani, nakwa n’ime ụka ndi dara ada; ma a ka ga-akpo ndi ozi na ndi mmadu ka ha si n’ime ụka ndi a puta, tupu a wusa ihe otiti ndi ahụ, ha ga-anabatakwa eziokwu ahụ n’onu. Setan maara nke a, ma tupu oké mkpu nke mmuọ ozi nke atọ, ọ na-ebuli mkpali n’ime otu okpukpe ndi a, ka ndi juru eziokwu wee chee na Chineke nonyere ha. O na-atu anya iduhie ndi ezi-okwu, ma mee ka ha chee na Chineke ka na-arụ oru n’ihi ụka ndi ahụ. Ma ihè ahụ ga-enwu, onye ọ bula n’ime ndi ezi-okwu ahụ ga-apu n’ime ụka ndi dara ada, ma guzosie ike n’akuku ndi foduru.” Spiritual Gifts, volume 1, 151–172.

Akuku Akwukwo Nso a nwere otutu eziokwu di oké mkpa, ma ana m eji ya kewaputa ufodu njirimara nke ozi ndi di n’akuko ihe mere eme nke ndi Millerait, ka e wee ghota otu ndi a si buru onyinyo nke akuko ihe mere eme anyi. Ndi mmuọ-ozi atọ niile nke Mkpughe isi nke iri na anọ nwere ozi n’aka ha. A na-akowa mmuọ-ozi nke abuo na nke atọ di ka ndi nwere “akwukwo mpiakota,” n’aka ha ka ha na ozi ha na-arida. Mmuo-ozi ọ bula na-anochi anya otu ozi, obibia nke ozi ọ bula na-ebutekwa otu mmetuta.

Anyị ga-aga n'ihu n'isiokwu a n'akwukwọ ọzọ na-esote.